

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
цивільного права
Протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Господарське право України
Викладач (-і)	Олійник Оксана Степанівна, кандидат юридичних наук, доцент, заступник директора навчально-наукового юридичного інституту Стефанишин Наталія Михайлівна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного права
Контактний телефон викладача	Олійник Оксана Степанівна (0342) 596130, 0661563610 Стефанишин Наталія Михайлівна (0342) 596130
Е-mail викладача	Олійник Оксана Степанівна oksana.oliinyk@pnu.edu.ua Стефанишин Наталія Михайлівна natalia.stefanyshyn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua При вивченні навчальної дисципліни можуть використовуватися можливості платформ Google Classroom, Google Meet, Zoom та інші.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі здобувачами вищої освіти, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/informatsiia-shchodo-navchalnoho-protsesu/ Також можливі консультації шляхом листування через корпоративну електронну пошту, зокрема, щодо погодження планів та змісту індивідуальних науково-дослідних завдань, здійснення керівництва науковими роботами, курсовими роботами.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення освітньої компоненти є господарське право як галузь права та галузь законодавства, а також практика реалізації господарсько-правових та інших норм суб'єктами господарського права

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Особливості правового статусу суб'єктів господарювання.
2. Господарські зобов'язання та договори.
3. Правове регулювання окремих видів господарської діяльності.

Господарське право регулює широке коло відносин, які виникають внаслідок безпосереднього здійснення господарської діяльності або управління такою діяльністю за участю учасників господарських відносин, служить правовою основою для забезпечення ефективного розвитку підприємництва та неприємницької діяльності з метою підвищення ефективності суспільного виробництва, зростання господарського порядку в економічній системі України, забезпечення інтересів споживачів, захисту учасників господарських відносин.

Основними джерелами цієї галузі виступають Господарський кодекс України, Цивільний кодекс України, Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань», «Про акціонерні товариства», «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», «Про кооперацію», «Про товарні біржі», «Про ринки капіталу та організовані товарні

ринки», «Про фінансові послуги та фінансові компанії», «Про банки і банківську діяльність», «Про інноваційну діяльність», «Про інвестиційну діяльність», «Про зовнішньоекономічну діяльність», інші законодавчі акти, що вміщують правові норми, спрямовані на регламентацію господарських відносин, доктрина приватного права, судова практика.

Застосування господарського законодавства в умовах економічної кризи, нестабільності розвитку ринкової економіки, недосконалості правового регулювання окремих відносин та інститутів, та в період військових дій на території України, є складним завданням і одним з основних напрямків роботи державних органів та всіх інституцій громадянського суспільства з метою забезпечення оптимального балансу публічних і приватних інтересів при здійсненні господарської діяльності. Підготовка та ефективна діяльність спеціалістів у сфері господарського права має на меті забезпечення господарського правопорядку в державі, що ґрунтується на основі поєднання ринкового саморегулювання економічних відносин та державного регулювання макроекономічних процесів. Важливо, щоб випускники вищих юридичних закладів освіти володіли необхідними знаннями щодо регулювання господарсько-правових відносин, вміли поєднувати їх з економічними особливостями розвитку держави в межах конкретного часового періоду задля досягнення мети ефективного управління господарсько-правовою дійсністю. Опанування знаннями в сфері господарського права слугує важливою складовою підготовки здобувача освіти – юриста, та сприяє формуванню тих засобів та навичок, які є необхідними для впровадження у подальшій професійній діяльності.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення освітньої компоненти «Господарське право України» є формування у здобувачів вищої освіти цілісної системи знань про загальнотеоретичні засади правового регулювання господарської діяльності, орієнтування їх на дослідження проблематики господарського права з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності щодо прав та інтересів учасників господарських правовідносин та забезпечення господарського правопорядку.

Основними цілями вивчення дисципліни «Господарське право України» є набуття здобувачами вищої освіти знань та розуміння змісту норм господарського права України, аналіз нормативно-правової бази в сфері регулювання господарсько-правових відносин, формування умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, що виникають в процесі реалізації господарської правосуб'єктності учасниками господарських правовідносин, правильного застосування норм господарського законодавства.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу джерел права та результатів наукових досліджень господарсько-правових відносин.

Здатність застосовувати знання господарсько-правових норм та приписів у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області господарського права та розуміння професійної діяльності.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями у сфері господарського права.

Фахові компетентності:

Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти, основні поняття господарсько-правової дійсності та елементи правового регулювання господарської діяльності.

Здатність аналізувати проблемні питання теорії, практики та законотворчості в сфері господарсько-правових відносин, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

Здатність до критичного та системного аналізу господарсько-правових норм, інститутів, явищ та застосування набутих знань у професійній діяльності.

Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів учасників господарських відносин при здійсненні ними господарської діяльності, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування в сфері організації та здійснення господарської діяльності.

Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення, здатність давати юридичну кваліфікацію відносинам, що виникають в процесі організації та здійснення господарської діяльності.

Програмні результати навчання:

Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів про господарські правовідносини з різних джерел приватного права, включаючи наукову та професійну літературу, використовувати сучасні методи дослідження.

Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного і всебічного встановлення певних обставин господарсько-правового спрямування.

Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

Вільно спілкуватися державною та іноземною мовою, як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію в сфері господарського права.

Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм господарського права.

Пояснювати природу і зміст основних господарсько-правових явищ і процесів.

Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	36
самостійна робота	114

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
7	081 Право	4	вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	сем/пр/л заняття	сам. роб.

Модуль I. Особливості правового статусу суб'єктів господарювання

Тема № 1. Господарська діяльність: поняття та правова характеристика. Підприємництво як вид господарської діяльності	-	-	5
--	---	---	---

Тема № 2. Поняття, метод, система господарського права як галузі права, науки та навчальної дисципліни. Господарські правовідносини. Джерела господарського права	2	2	2
Тема № 3. Правові основи державного впливу на економіку та господарську діяльність	2	-	2
Тема № 4. Загальна характеристика суб'єктів господарського права - учасників відносин у сфері господарювання	2	2	2
Тема № 5. Правове становище підприємств	2	2	3
Тема № 6. Правове становище господарських товариств. Види господарських товариств та їх особливості	2	2	4
Тема № 7. Правовий статус кооперативів.	-	2	2
Тема № 8. Особливості правового становища господарських об'єднань	2	2	3
Тема № 9. Правовий режим майна суб'єктів господарювання	-	2	5
Модуль II. Господарські зобов'язання та договори			
Тема № 10. Загальні положення про зобов'язання у сфері господарювання	-	2	5
Тема № 11. Правова характеристика господарських договорів (поняття, ознаки, функції, динаміка)	2	2	4
Тема № 12. Правова характеристика окремих видів договорів у сфері господарювання	-	2	6
Тема № 13. Основні засади господарсько-правової відповідальності	2	2	5
Тема № 14. Обмеження монополізму та захист суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції	-	-	8
Тема № 15. Правове регулювання цін та ціноутворення	-	-	6
Тема № 16. Комерційний розрахунок та банкрутство в господарській діяльності	2	-	5
Модуль III. Правове регулювання окремих видів господарської діяльності			
Тема № 17. Правове регулювання біржової діяльності	2	2	4
Тема № 18. Правове регулювання комерційного посередництва у сфері господарювання (агентські відносини)	-	-	8
Тема № 19. Правове регулювання фінансової діяльності. Посередництво у здійсненні операцій з цінними паперами.	2	2	6
Тема № 20. Інвестиційна діяльність та особливості її правового регулювання.	1	1	6
Тема № 21. Правовий режим іноземних інвестицій	1	1	6
Тема № 22. Інноваційна діяльність в сфері господарювання	2	2	4

Тема № 23. Використання у підприємницькій діяльності прав інших суб'єктів господарювання (комерційна концесія)	-	2	5
Тема № 24. Загальні засади правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності	2	2	4
Тема № 25. Правове регулювання спеціальних режимів господарювання	2	2	4
ЗАГ.:	30	36	114
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309 https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf, а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27.06.2024) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf</p>		
Вимоги до письмової роботи	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма здобувачами вищої освіти двох письмових модульних контрольних робіт (абз.1 пп. 3.1.3.1 МРПОУ). Зміст питань, форма та структура завдань визначається викладачами, що проводять семінарські заняття за погодженням з керівником навчальної дисципліни та затверджується на засіданні відповідної кафедри (пп.3.1.3.2 МРПОУ) – кафедри цивільного права.</p> <p>Роботи виконуються на 9 семінарському занятті та на 18 семінарському занятті. Перша контрольна робота охоплює два змістових модулі: Особливості правового статусу суб'єктів господарювання; Господарські зобов'язання та договори. Друга контрольна робота охоплює змістовий модуль Правове регулювання окремих видів господарської діяльності.</p> <p>На контрольну роботу виносяться 2 описових питання, які оцінюються в 5 балів кожне, завдання щодо визначення двох термінів, які оцінюються по 1 балу за кожен термін, 4 закритих тестових запитання, які оцінюються по 2 бали за кожне запитання. Максимальний бал за контрольну роботу становить 20.</p> <p>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів) здобувачі освіти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття та/або наукову роботу (для отримання додаткових до 10 балів). Перелік та форма індивідуальних завдань розробляється керівником навчальної дисципліни та затверджується на засіданні відповідної кафедри.</p>		

	<p>Види, пояснення до виконання та критерії оцінювання індивідуальних завдань розміщені на сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/</p>
Семінарські заняття	<p>Завдання для семінарських занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри цивільного права https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/ та на сайті дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua/</p> <p>Система оцінювання семінарських занять навчальної дисципліни, яка завершується семестровим контролем у формі екзамену, визначена пп. 2.4.2.1 МРПОУ. Максимальна кількість балів за семінарські заняття становить 25.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю, визначаються МРПОУ. Здобувач вищої освіти допускається до підсумкового контролю за умови виконання всіх видів робіт, передбачених силябусом навчальної дисципліни. Наявність хоча б одного пропущеного і невідпрацьованого семінарського заняття є підставою для недопуску здобувача вищої освіти до складання екзамену (пп 3.2.2 МРПОУ). Здобувач не допускається до підсумкового контролю у формі екзамену, якщо впродовж семестру він набрав за всі види робіт менше 25 балів (пп. 3.2.3 МРПОУ).</p>
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль – екзамен у письмовій формі.</p> <p>Зміст питань, що виносяться на екзамен, структура завдань, критерії оцінювання розробляються керівником навчальної дисципліни та затверджуються на засіданні кафедри цивільного права (пп. 3.2.5.1 МРПОУ).</p> <p>Екзаменаційний білет включає 2 описових питання, які оцінюються в 10 балів кожне, завдання щодо визначення 5-ти термінів, які оцінюються по 1 балу кожен термін, 5 закритих тестових запитань, які оцінюються по 5 балів. Максимальний бал за екзамен становить 50 балів.</p> <p>Екзамен може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua У такому разі екзамен проводиться у тестовій формі. Структура екзаменаційного білета містить 50 тестових питань, кожне з яких оцінюється у один бал.</p> <p>Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 25 балів), балу за письмову модульну контрольну роботу (максимально 20 балів), балу за самостійну роботу (максимально 5 балів, пп. 2.4.2.3 МРПОУ) та балу за екзамен (максимально 50 балів) (пп. 2.4.1-2.4.2 МРПОУ). Бал за індивідуальну роботу та/або участь у науковій роботі (максимально 10 балів) є додатковим балом, який додається до підсумкового семестрового балу (пп. 2.4.2.4-2.4.2.6 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимально 100 балів.</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Письмові роботи:</u>	

Планується виконання здобувачами обов'язкових видів письмових робіт (обов'язкова письмова контрольна робота) та додаткових декількох видів письмових робіт (тестові завдання за питаннями, винесеними на самостійне опрацювання; письмові експрес-опитування на семінарських заняттях, письмові індивідуальні завдання, наукові роботи (за вибором здобувача освіти).

Зміст питань, форма, структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкових та додаткових письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ).

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагиату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагиату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення.

Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universitytet.pdf.

Відвідування занять:

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі освіти відвідають лекції і семінарські заняття. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття (абз. 1. п. 3.1.2 МРПОУ). За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу здобувача освіти (абз. 2. п. 3.1.2 МРПОУ).

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylii-stefanyka.pdf

Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти здійснюється одноосібним рішенням директора за умови, що назви освітніх компонент ідентичні або мають незначну стилістичну розбіжність; співпадає загальний обсяг годин (кредитів ЄКТС); співпадають компетентності та програмні результати навчання з дисципліни / дисциплін та результатів неформальної освіти або на підставі висновку експертної комісії кафедри.

8. Рекомендована література

1. Господарське право (Загальна частина): підручник. За ред. В.С. Щербини, В.В. Резнікової. Київ: Видавництво Ліра-К. 2021. 448 с.
2. Деревянко Б. В. Господарське право: особлива частина (правове регулювання господарських відносин в окремих галузях економіки) : навчальний посібник / д-р

юрид. наук, проф. Б. В. Деревянко; МВС України, Донецький державний університет внутрішніх справ. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». 2021. 314 с.

3. Господарське право (Загальна частина) : підручник / за ред. В. С. Щербини, В. В. Резнікової. Київ : Видавництво Ліра-К, 2023. 588 с.

4. Господарське право : навчально-методичний посібник (для студентів денної та заочної форми навчання) [Електронне видання] / О. П. Подцерковний, Г. М. Будурова, В. В. Добровольська, Д. В. Зятіна. Одеса: Фенікс. 2021. 278 с.

5. Господарське право : підручник / О. П. Подцерковний, В. Г. Олюха, О. О. Квасніцька [та ін.] ; за ред. О. П. Подцерковного. 4-те вид., доп. і перероб. Одеса: Фенікс. 2024. 584 с.

6. Корпоративне право Польщі та України : монографія / Васильєва В. А., Ковалишин О. Р., Гербет Анджей [та ін.] ; за ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2016. 375 с.

7. Корпоративне право Австрії та України : монографія / Васильєва В. А., Ковалишин О. Р., Вікторія Робертсон [та ін.] ; за ред. проф. В. А. Васильєвої. Івано-Франківськ, 2015. 250 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Олійник О.С. Господарське право України: Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять здобувачів вищої освіти 4-го курсу денної форми навчання (спеціальність 081 «Право», галузь знань 08 «Право»). Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут ПНУ. 2024. 65 с.

2. Олійник О.С. Господарське право України: Методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти 4-го курсу денної форми навчання (спеціальність 081 «Право», галузь знань 08 «Право»). Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут ПНУ. 2024. 40 с.

<https://kcp.pnu.edu.ua/navchalno-metodychni-materialy/>

**Викладач: Оксана ОЛІЙНИК,
доцент кафедри цивільного права**